

TÄSTÄ TUNNISTAT JOS
VIEMÄRI ON TUKOSSA s. 14

DIGIALBUM s. 22-23

mega
VIIKKO 44 VECKA 2015

mega mega mega

TEEMA: SILVOUS S.9-11

mega mega mega

POHJANMAAN KORKEKOULU

- ÖSTERBOTTENS HÖGSKOLA
- UNIVERSITY OF OSTROBOTHNIA

v. 45

Lounas joka arkipäivä @Bock's

Måndag/Maanantai:

Tisdag/tiistai:

Onsdag/keskiviikko:

Torsdag/torstai:

Fredag/perjantai:

Savuporokiusaus
Rökt renfrestelse
Paahtopaistisalaatti
Rostbiffsallad

Palapaisti
Bitstek
Uuniperuna, kanatäyte
Ugnspotatis, kycklingfyllning

Spaghetti Bolognese
Mozzarellasalaatti
Mozzarellasallad

Tilliliha
Dillkött
Uuniperuna, savulohitäyte
Ugnspotatis, röktlaxfyllning

Pippurinen sianlihakastike,
kermaperunat
Pepprig grisköttsgryta, gräd-
dpotatis
Halloumisalaatti
Halloumisalaatti

9.50 €

Katso lounaslista joka viikko Megasta, kotisivuiltamme tai facebookista!

ÖSTERBOTTENS HÖGSKOLA - POHJANMAAN KORKEKOULU - UNIVERSITY OF OSTROBOTHNIA

Pohjanmaalla on historiallinen mahdollisuus. Nyt on aika toimia päämäärätietoisesti Vaasan Yliopiston, Åbo Akademi Vaasan, Vaasan ammattikorkeakoulun sekä Novia Pohjanmaan integroimiseksi. Yhdessä Merenkurkun toisella puolella olevien ystäviemme kanssa voimme vähitellen luoda alueellemme yhtenäisen ja monikielisen yli 50 000 korkeakouluopiskelijaa kattavan kokonaisuuden – Pohjois-Euroopan vahvimman korkeakoulu keskeyttymän!

Ammattikorkeakouluilla on selkeä alueellinen tehtävä ja profiili: ne myös rekrytoivat alueellisesti ja kouluttavat alueellisia tarpeita varten. Sen vuoksi on selvää, että meillä olisi uskomattoman paljon voitettavaa, jos Vaasan ammattikorkeakoulu ja Novia Pohjanmaalla yhdistetään. Konkreettisesti tämä tarkoittaa niiden tulevien kollegoiden – mm. insinöörien ja sairaanhoitajien – kouluttamista, jotka tulevat palvelemaan tismalleen samoja työmarkkinoita. Vaasan ammattikorkeakoulu ja Novia Pohjanmaalla voisivat yhdessä synnyttää äärimmäisen vahvan pohjanmaalaisen kokonaisuuden.

Tutkimuksella ja yliopistokoulutuksella on laajempi profiili: yliopistojen tulisi voida rekrytoida sekä kansallisesti että kansainvälisesti, ja tutkimustuloksilla tulisi olla alueellista huomattavasti laajempi merkitys. Vaasan yliopiston ja Åbo Akademin integroimisessa piilee valtava potentiaali. Vaasan yliopisto on liiketoimintaorientoitunut yliopisto. Tällä profiililla voidaan erottua massasta, yhdistää kaupan- ja tekniikan alojen sekä johtamisen tukien alueen globaalisti toimivaa elinkeinoelämää. Vaasan yliopistoa on kuitenkin aikojen saatossa kehitetty tavoitteena luoda kaikenkattava yliopisto. Sen vuoksi yliopistolla on toimintoja, jotka eivät täysin ole linjassa tämänhetkisten tavoitteiden kanssa. Lisäksi sieltä puuttuu osa niistä toiminnoista, joita tarvittaisiin menestymiseen juuri liiketoimintaorientoituneena yliopistona. Nämä haasteet on mahdollista kohdata joko yhdistämällä yliopistoja taikka näiden välistä yhteistyötä syventämällä.

Vaasan yliopisto on hiljattain tehnyt yhteistyösopimuksen Uumajan kauppakorkeakoulun kanssa juuri näiden periaatteiden mukaisesti. On täysin selvää, että erityisesti Åbo Akademi luo valtavat mahdollisuudet synergiaetujen hyödyntämiseen. Esimerkkinä voidaan mainita, että ÅA on vahvasti humanistisesti suuntautunut, kun taas Vaasan yliopiston humanistinen koulutus on niukempaa ja hajanaista. Yhteistyö mahdollistaisi resurssien keskittämisen ja parantaisi näin koulutuksen laatua. ÅA:lla on lisäksi pitkä perinne kemiallisteknisestä tutkimuksesta ja koulutuksesta, joka tänä päivänä on merkittävimmissä osassa sitä bioteknistä tutkimusta ja koulutusta, jonka odotetaan luovan monia uusia mahdollisuuksia elinkeinoelämälle. Yhdessä olisi mahdollista saada aikaan täysin uudenlainen vetovoima energia-alaan erityisesti kun otetaan huomioon, että meillä on maailmanlaajuisesti ainutlaatuinen mahdollisuus

konkreettisesti yhdessä Pohjois-Euroopan vahvimman energiateknologiaklusterin kanssa kehittää seuraavien sukupolvien älykkäät energiaratkaisut, liiketoimintamallit ja -konseptit.

Energialaboratorio, joka nyt nousee Palosaaren sillan kupeeseen, on vain lähtölaukaus jollekin, joka pitkässä juoksussa voi kehittyä uudeksi Cerniksi tai Silicon Valleyksi. Koska Vaasan yliopisto on vahva rahoituksessa, laskentatoimessa ja johtamisessa, antaa yhteistyö ÅA:n kanssa mahdollisuuden paitsi erikoistumiseen myös jo olemassa olevien vahvuuksien edelleenkehittämiseen. Selvää on myös, että sillä pedagogisella huippuosaamisella, joka vuosikymmenien ajan on kehittynyt Vaasan Åbo Akademiassa, on paljon annettavaa työelämälle. Jo nyt esimerkiksi Helsingin yliopiston oikeustieteellisen tiedekunnan Vaasan toimipaikassa koulutetaan juristeja, jotka erikoistuvat energiaoikeuteen juuri sen Vaasan kaupungin energiakoulutusstrategian mukaisesti, joka on pantu merkeille myös Euroopan korkeimmalla portaalla. Nyt meidän pohjanmaalaisen on hyödynnettävä tämä ainutlaatuinen mahdollisuus, joka meillä korkeakoulujemme kehittämisessä on!

Joakim Strand
Susanna Koski
Mathias Lindström
Monica Sirén-Aura
Stig Beijar

Österbotten har en historisk chans. Det är nu dags att arbeta målmedvetet för att integrera Vasa Universitet, Åbo Akademi i Vasa, Vasa yrkeshögskola och Novia Österbotten. Tillsammans med våra vänner på andra sidan Kvarken kan vi på sikt i regionen skapa en integrerad flerspråkig helhet med över 50 000 högskolestuderande – Norra Europas starkaste högskolefäste!

Österbotten - med motorn Vasa i spetsen - har ett starkt exportinriktat näringsliv med högt industriellt förädlingsvärde. Forskning och utveckling är därför livsviktiga för regionen. Dessvärre har man i det dåliga ekonomiska läget på många håll i vårt land valt att anpassa sig till en krympande värld - istället för att aktivt bygga nytt. För att vi i Österbotten även framöver skall ha landets starkaste näringsliv – så är det hög tid att vi tillsammans ser om vårt hus gällande den högre utbildningen. Trots att vi har många mycket goda utbildningar har vi, liksom på annat håll i landet, många rätt små enheter och resurserna är tunna. Samtidigt mäts högskolornas resultat i allt större utsträckning internationellt, och det finländska högskoleväsendet kan – trots god nivå på grund- och yrkesutbildningen - inte fullt ut utnyttja sin potential. För att ”spetsutbildningen” skall kunna hålla en internationell standard krävs en viss koncentration av resurser, starka enheter och en attraktivitet som går över gränserna. Det finns all orsak att överväga om dagens högskoleenheter i Österbotten är ändamålsenliga eller om vi är bättre betjänta av en stark flerspråkig österbottnisk högskolehelhet.

Yrkeshögskolorna har en tydligt regional uppgift och profil, de rekryterar regionalt och de utbildar för de regionala behoven. Det finns därför mycket att vinna på en tät samverkan mellan Vasa yrkeshögskola med Novia Österbotten. Konkret handlar det om att utbilda blivande kolleger - bl.a. ingenjörer och sjukskötare - som skall betjäna samma arbetsmarknad. Vasa yrkeshögskola och Novia Österbotten kan tillsammans utgöra en mycket stark österbottnisk helhet.

Forskningen och universitetsutbildningen har en bredare profil; de skall rekrytera nationellt och internationellt och resultaten skall ha en bred relevans. Här finns en stor potential i en integrering av Vasa universitets och Åbo Akademis verksamheter. Vasa universitet är ett affärsinriktat universitet. Med den profilen kan man skilja sig ur mängden, kombinera handel- teknik och ledarskap, samt anknyta till det regionala och globala näringslivet. Vasa universitet grundades med målsättningen att det skulle bli ett heltäckande universitet, men saknar nu delar av den målsättningen i sin verksamhet. Det saknas också en del aktiviteter som krävs för att det skall vara tillräckligt framgångsrikt som just affärsinriktat universitet.

De här utmaningarna kan åtgärdas med samgång eller djupgående samarbete; dvs. man överläter en del aktiviteter till sådana som är starkare på området och som har en profil där de passar in, man utnyttjar andras aktiviteter för att erbjuda sådant som man inte själv är bra på och man erbjuder de egna styrkorna åt andra.

Vasa universitet har nyligen gjort ett samarbetsavtal med Handelshögskolan i Umeå enligt dessa principer, och diskuterar enligt uppgift också med andra högskolor för att utvärdera möjligheterna till samarbete. En samkörning med Åbo Akademi kan ge stora möjligheter till synergier. ÅÅ har t.ex. en stark humanistisk inriktning, medan VU:s humanistiska utbildning är tunn och splittrad. En samkörning skulle göra det möjligt maximera användningen av resurser och att höja kvaliteten. ÅÅ har också en lång tradition av kemisk-teknisk forskning och utbildning. Den kunde i dagens läge sitta som hand i hanske med den biotekniska utvecklingen, som förväntas skapa många nya öppningar för näringslivet. Både ÅÅ och VU har en tunn forskning och utbildning på energisidan. Tillsammans skulle man få en helt annorlunda dragningskraft och dessutom har man en globalt unik chans att helt konkret tillsammans med Norra Europas starkaste energiteknologikluster kunna utveckla nästa generations smarta energilösningar, affärsmodeller- och koncept. Energilaboratoriet som växer fram vid Brändö bro är bara startskottet på något som kan bli det som Nokia under sina bästa år var för Finland. Eftersom VU är stark på finansiering, redovisning och ledarskap ger en samverkan med ÅÅ här möjligheter till specialisering där existerande styrkor kan utvecklas. Också det starka pedagogiska spetskunnande som under årtionden utvecklats vid ÅÅ i Vasa har mycket att ge åt arbetslivet jämsides med utbildningen av goda lärare för ett alltmer mångkulturellt Finland. Och redan nu utbildas t.ex. vid Helsingfors universitets juridiska fakultet i Vasa jurister som specialiserar sig på just energijuridik – detta helt i enlighet med Vasa stads energiutbildningsstrategi som noterats på högsta europeiska nivå. Nu skall vi österbottningar ta vara på den unika chans vi har att av alla dessa bitar skapa en stark utbildningshelhet som håller långt in i framtiden!

TEATTERIPARKKI

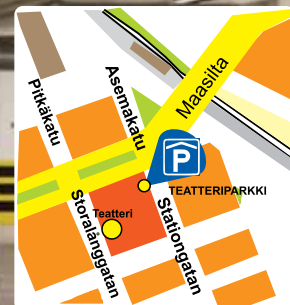
TULE TUTUSTUMAAN! | KOM OCH BEKANTA DIG

- * isot parkkiruudut,
- * ei puomeja,
- * pysäköinti kuin kadunvarsilla,
- * loivat luiskat,
- * ei umpikujia,
- * valoisa ja korkea...

- * stora parkeringsrutor
- * inga bommar
- * parkering som på gatan
- * svagt sluttande ramper
- * inga återvändsgränder
- * ljus och högt...

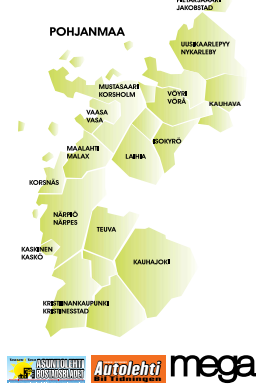
**HELPPO
JA HALPA!
LÄTT OCH
BILLIGT!**

- Automaattimaksu 1€/h. Automatavgift 1€/h
- P-luvan hinta on 55€/kk. Priset för p-tillståndet är 55 €/månad.

Yhteyshenkilö | Kontaktperson
Kirsi Peltonen 06-3254037/040 6375537
kirsi.peltonen@vaasa.fi | kirsi.peltonen@vasa.fi

**NU ÄNNU STARKARE!
NYT ENTISTÄ VAHVEMPI!**

HAMMASPROTEESIT

Erikoishammasteknikolta

- uudet kokoproteesit
- tiivistys ja korjaus jopa odottaessa!
- hammasproteesien tarkastus ilmaiseksi!
- takuutyö

Soita ja varaa aikasi!

VAASA 312 1233 LAIHIA 477 0744 MAALAHTI 347 8080
Kauppapuistikko 20B Kauppatie 5 Köpingsvägen

KOIRA

turkinhoito, trimmaus,
kylpy, jne. Neuvontaa
koira-asioissa.

Ajanvaraus 041-4988311

EROS.FI

mega

**Hyviä syystarjouksia!
Tervetuloa Tolkin Kauppahalliin!
Kaikkea Kotiin!**

- Fairy käsitiskialine / Diskmedel 500ml 0,90€
- LED kynttilä / LED ljus 8 x 10cm leijuvaliekki 4€
- Talipallosanko linnuille / Talgbollar för fåglar 30kpl 4,50€
- Saunakauha kokopuinen / Bastuslev i trä Hieno! 5€

Tolkintie 17 61500 Isokyrö
ma-pe 9.00-18.30 la 9.00-17.00 050-5974591
www.tolkinkauppahalli.fi

**JÄTTITAVARAALTO
TOLKIN KAUPPAHALLI
Isokyrö**

Tarjoukset voimassa 6.11. 2015 saakka
niin kauan, kuin tarjouserää riittää
TERVETULOA tutustumaan mahtavaan jätti-kylä-
kauppaan, tuhansien tuotteiden ostosparatiisiin...

Don't search FIND! The mobile codes of the weeks. A cellphone equipped with a camera and an Internet-connection is required.

AMAZING

25 Mind-Blowing
Halloween
Pumpkins

020379

HALLOWEEN

Interesting History of
Halloween

020381

ANIMALS

Terrifyingly
Cute Halloween
Costumes For Pets

020385

RESTAURANT KANTARELLIS

Ravintola Rosteninkatu 6, Vaasa • Restaurang Rostensgatan 6, Vasa

Hotel Kantarelliksen Joulu Menu käsittää neljä herkullista menukokonaisuutta. Varaa nyt ja varmista seurueellesi taattuja makelämyksiä satumaisessa Kantarellis ravintolassa.

Joulu Menu

Menu 1 26 €

Jouluinen saaristolautanen
sinappisilli,
mustaherukkasilli,
katsajanmarjasilakka,
graavilohi,
marinoituja
jokiravunpyrstöjä,
rosoli ja tilliperunat
Mureaa ja mehukasta
kinkkua, lämmin
sinappikastike ja
jouluiset maukkaat batikot

Kaneliomenajäädäyke,
paahdettua mantelia ja
Calvadoskermavaahto

Menu 2 34€

Kermainen
suppiloavherokeitto,
savuporopainstin suikaleita,
persiljää ja smetanaa
Hillipariloituja
porsaanselyksiä,
Dijon-sinapilla maustettua
konjakikikastiketta,
yrttimaukkeitut
krokettiperunat
Valkosuklaajauustokakku,
tyrnimarjakastike,
ananaskirsikka
ja kermavaahto

Menu 3 39€

Kylmäsavulohiruusu ja
jokiraputartar,
roomansalaatti ja
hunajavinegrette
COUR DE FILLET
Kokonaisena paistettu
hääränsäfillet,
valkosipuliperunapeti,
punaviinikastike,
valkosipulivoi ja
sipulirenkaita
Lime maustettu
tuorejuustomousse
ja sokerilakkoja

Menu 4 48€

Ankanmakateriini ja
cumberlاندkastike
Sampanjasorbet
Kevyesti savustettuja
peuranselyksiä
ja herkkutattikastike,
pommes Anna
Karamellisoituja
päärynälohkoja
Aurajuustolla ja
vaniljajäätelö

Jul Menu

Hotel Kantarellis Jul Menu består av fyra läckra menyer.
Boka nu smakupplevelser för hela sällskapet i en sagolik miljö på Kantarellis restaurang.

Meny1 26 €

Julens skärgårdstallrik
senapssilli, svartvinbärssill,
enbärströmming, gravlax,
marinerade havs-
kräftstjältar,
rosoll och dillpotatis

Mör och saftig skinka, varm
senapsås och julens
smakliga lädor

Kaneläppelparfait, rostad
mandel och vispad
Calvadosgrädd

Menu 2 34€

Gräddig traktkantarellisoppa,
strimlad rökt renstek,
persilja och smetana
Kolgrillade grisoisetter,
konjakssmaksatt
Dijon-senapsås,
örtsmaksatta
potatiskroketter

Vitchoklad-ostkaka,
havtornsås,
ananaskorsbär och
vispgrädd

Menu 3 39€

Kallrökt laxros med
kräfttartar, romansallad
och honungsvinaigrette
COUR DE FILLET
Helstekt oxinrefle på
bädd av vitlökspotatis,
rödvinsås, vitlöksmör
och lökringar

Limesmaksatt
färskostmousse med
sockrade hjortron

Menu 4 48€

Ankleverterin med
cumberlandsås
Champagnesorbet
Lättrökta hjortnoisetter
med Karl-Johansvampsås,
pommes Anna

Karamelliserade
päronklyfter med
Auraoost, vaniljglass

Pikkujoulukala Riesling-hauduttua Lapin nieriää,
kermainen kantarellimuhennos
ja tilli maustettuja perunakroketteja

Lillajuls fisk Rieslingkokt lappländsk
röding med gräddig kantarellstuvning,
dillsmaksatta potatiskroketter

Varaa Pikkujoulu ennen 15.10 niin saat
ennakkovaraajan edun -10% hinnoista.

Täydellinen Hotel Kantarellis-Pikkujoulu

Varattessasi Pikkujoulujuhlat Kantarelliksesta tarjoamme
etuna hotelliyön samalle päivälle -20% huonehinnasta.
Juhl ravintolassa ja yövy hotellissa - ei taksijonoja ja
aamulla unelmien hotelliaamiainen...

Lisäksi kaikkiin Pikkujouluvarauksiin sisältyy
samana iltana Free entre koko ryhmälle
Waild yökerhoon, pääsylipun arvo12€.

Boka din Julfest före 15.10 så får du rabatt -10%.

Perfekt Julfest på Hotel Kantarellis

När du bokar Julfestfrändet på Kantarellisrestaurang
så får du en hotelnatt till -20% från rumspriset.

Fira Julfest på restaurangen och bo på hotell - ingen
taxi och på morgonen väntar en fantastisk
hotelfrukost...

Dessutom alla julfestreservationer inkluderar
gratis Entre på samma kväll för hela gruppen till
Waild nattklubb, biljettens värde är 12 €/pers.

EAT&FUN

WAA 11D

CHRISTMAS PARTY

ENNAKKOVARAUKSET

PE-LA 6.11. - 19.12. alk. klo 19.00

FÖRHANDBESTÄLLNINGAR

FRE-LÖ 6.11. - 19.12. från kl 19.00

Waildin ennennäkemättömät

HULLUNHAUSKAT JOULUJUHLAT

Wailds enastående

TOKROLIG JULFEST

Herkuttelijan seisoapäytä

Sinappi-yrttisilli, Lasimestarin silli, rosoli, maukas
Waldorfin salaatti, kreikkalainen salaatti, sienisalaatti,
vihersalaatti, tilliperunoita
Porsasta barbeque-kastikkeessa
Kanavartaita maustettuna chili-kastikkeella
Paahtopaistia ja punaviinikastike
Ribeijä siveltynä mango-pepperonimarinadilla
Tandorimaustettuja kana-vartaita
Porsasta pippurikastikkeessa

Ananas-kookosrisotto
Mehevää ja mureaa joulukinkkua
Grillattua bratwursta
Grillattua chorizomakkaraa
Maissia
Hapankaalia, perunalaatikkoa, porkkana-laatikkoa
Aurajuustoperunat

Leipää ja maustetahmaa
Kahvia ja teetä
Jouluinen Tiramisuleivos

Varaukset/Bokningar: P.T. 06-357 8100 • 040 767 8021 • www.waild.fi • Waild, Kauppapuistikko 15 Vaasa • Handelsplanaden 15 Vasa

Stående bord för den matglada

Senaps-örtsill, Glasmästarsill, rosollsallad, läcker
Waldorfsallad, Grekisk sallad, svampsallad,
grönsallad, kokt dillpotatis
Gris i barbequesås
Kycklingspett smaksatta med chilissås
Rostbiff och rödvinsås
Ribs med mango-pepperoniglace
Tandorismaksatta kycklingspett

Gris i pepparsås
Ananas-cocosrisotto
Saftig och mör julsinka
Grillad bratwurst
Grillad chorizokorv
Majs
Surrkål, potatisläda, morotsläda
Aurastpotatis
Bröd med kryddsmör
Kaffe och te
Julen Tiramisutårta

29€

HINTAAN SISÄLTYY ENTRE (12€)
TILL PRISET INGÄR ENTRE (12€)

digialbum

Julkaisemme viikoittain lukijoiden kuvia digialbumissa. Voit osallistua sähköpostitse, lähettämällä kuvasi sekä nimesi osoitteeseen mega@upc.fi tai Megan kotisivujen kautta, megamedia.fi -> digialbumi -> osallistu.

Valokuvakamppailu

Teema: Joulutunnetta – deadline 6.12.2015 Voittaja julkaistaan viikolla 50. Osallistu lähettämällä 10 kuvan kokonaisuus sähköpostitse mega@upc.fi. Liitä mukaan yhteystietosi, sekä maininta siitä että osallistut valokuvakamppailuun. Tuomaristo valitsee voittajan, palkintona julkaisemme kaikki kuvat sekä maksamme 100 euroa puhtaana käteen!

Vi publicerar varenda vecka våra läsares bilder i digialbumet. Du kan delta via e-post. Skicka in bilden till mega@upc.fi med namn eller via vår hemsida megamedia.fi -> digialbum- > delta.

Fotokamp

Tema: Julkänsla – deadline 6.12.2015 Vinnaren publiceras vecka 50. Delta genom att skicka in 10 bilder via e-post, mega@upc.fi. Bifoga dina kontaktuppgifter och nämn också att du deltar i fotokampen. Juryn utser en vinnare. Som pris publicerar vi alla bilder och ger vinnaren 100€ i rena pengar!

Ann-Christin Wilhelmsson

Linda Åkerman

Gunnevi Överfors

Ann-Kristin Rönnkvist, Vasa

Christian Nylund, Vasa

Mathilda Börg, Vasa

Matti Hietala, Vaasa

Atte 10v

Petri Forma

Arja Utunen, Pietarsaari

Kamarinäytelmä

Iltapäivä Ainolassa

Su 1.11. ja 8.11.2015 klo 16.00

Maaherrantalo, Koulukatu 2 Vaasa

Salonkiteatteri Vaasa (Airi Ropponen-Lindroos ja Jussi Hietikko)

Tervetuloa kokemaan, mitä tapahtui ja mistä Sibeliuksen pariskunta keskusteli joulukuun illassa v. 1935. Molemmille palautuu mieleen värikkäitä muistoja menneiltä vuosilta. Kamarinäytelmä pohjautuu Vesa Sirénin, SuviSirkku Talaksen ja Hannu-Ilari Lampilan kirjoittamiin henkilöhistoriikkeihin ja Sibeliuksen pariskunnan kirjeenvaihtoon.

Käsitkirjoitus: Airi Ropponen-Lindroos

Ohjaaja: Olle Lindroos

Esityksen on tuottanut Vaasan Kaupunginorkesterin kannatusyhdistys Bravo! ry, joka käyttää esityksen tuoton Vaasan Kaupunginorkesterin tukemiseen.

Liput: 20 € + toim.maksu 2 €/lippu (sis. kahvitarjoilun!) Studio Ticketistä tai ovelta tuntia ennen esitystä.

destination Vaasa

Näyttelyt

POHJANMAAN MUSEO JA TERRANOVA - Merenkurkun luontokeskus
Museokatu 3, 65100 Vaasa,
puh. (06) 325 3800
Auki ti-to 11-18, pe-su 11-16
Opastus sunnuntaisin klo 12
Sisäänpääsy 7€ / 5€. Alle 18v
ilmainen sisäänpääsy

VALOKUVAGALLERIA IBIS
"Retrofocus"-valokuva-
näyttely, Gunnar Bäckman
3.10-29.11.2015

VAASAN TAIDEHALLI
Kaupungintalo, Senaatink. 1
puh. (06) 325 3770
auki ti-to 12-18, pe-su 12-16
Ilmainen sisäänpääsy

BLACK WALL GALLERY
Ville Vuorenmaa
"En muista vauva-ajasta
mitään"
21.10.-15.11.2015
Kasarmi 13,
Korsholmanpuistikko 6, Vaasa
Avoimma ke-pe 13-18 la-su
12-15
Vapaa pääsy
www.vaasantaiteilijaseura.fi

TAIDEKÄYTÄVÄ TEEMA
Pääkirjasto, 2. krs.
Kirjastonkatu 13, 65100
Vaasa

PALOSAAREN KIRJASTO
Gabriella Alangon, Olavi
Alangon ja Pirketta Levónin
maalauksia
31.10.2015 saakka
Pikitehtaank. 19-23.
Avoimma ma-ke 12-19,
to-pe 10-16 ja la 10-15.

**KUNTSIN MODERNIN TAITEEN
MUSEO**
Näyttely Ismo Hölttö,
17.10.2015-24.1.2016
Sisäsatama PL3 65100 Vaasa
p. (0)6 325 3920 Avoimma:
tiistai - sunnuntai 11-17.
Pääsymaksut 5 € / 3 €, alle
18 v. ilmainen Erikoisnäyttely:
7 € / 5 € / alle 18 v. ilmainen
Yhteislippu 9 € / 6 €
Perjantaisin ei ilmaista si-
säänpääsyä

VAASAN TYÖVÄENMUSEO
Ihmisiä työssä 24.3 - >
Vapaudentie 27 Avoimma ma
klo 13 - 18, ti - pe 12.30 - 17.
Pääsymaksu 4/2 €

GALLERIA WASABORG
Vaasanpuistikko 14 Avoimma:
ma - pe 10 - 18, la 10 - 15

MIKOLAN AKVARELLISALI
Kaisa Eriksson "Kadotetut"
Mikolan Akvarellisallilla
3.10-15.11.2015
Raastuvankatu 21, sisäpiha,
Vaasa Puh. 050 438 1391
Avoimma pe - su 12 - 16
info@nandormikola.fi
Sisäänpääsy 3€/2€
Alle 18-vuotiaat ilmaiseksi

ATELJE TORNI
27.10 - 15.11
NÄYTEILLEASETTAJAT:
ANNE-RIITTA NELIMARKKA
JUHA LESONEN
Pitkäkatu 66
Avoimma: ti-to 12-18
la-su 12-16

TIKANOJAN TAIDEKOTI
Kaikilla aisteilla! Pienois-
veistoksia ja muotokuvia
Y.A. Jäntin kokoelmasta
12.9.2015-10.1.2016.
Hovioikeudenpuistikko 4
65100 Vaasa p. (06) 325 3916
Avoimma: tiistai - sunnuntai
16-18. Ilmainen Sisäänpääsy

SÖDERFJÄRDENIN METEORIIHI
Marenintie 294
SUNDOM, Vaasa
• Tilauksesta ryhmille:
toukokuu-lokakuu, joka päivä
- Vaasan matkatoimiston
kautta, puh. (06) 325 1145
tai online: www.meteoria.fi

GALLERIA ULRICO
FRANK WIKLUND
28.10. - 14.11.2015
MAALAUKSIA
AKVARELLEJA
Kirkkopuistikko 20
65100 Vaasa
Avoimma: ti - pe 13 -17,
la - su 12 - 15

Foto: Johan Hagström

Utställningar

**ÖSTERBOTTENS MUSEUM OCH
TERRANOVA - KVARKENS
NATURCENTRUM**
Museigatan 3, 65100
Vaasa tel (06) 325 3800.
Öppet ti - to 11-18, fre-sö 11-16
Inträde 7/5 €

FOTOGALLERI IBIS
fotoutställningen
"Retrofocus", Gunnar
Bäckman
3.10-29.11.2015

VASA KONSTHALL
Stadshuset, Senatsgatan. 1
tel (06) 325 3770.
Öppet ti- to 12 - 18,
fre- sö 12 - 16
Gratis inträde

BRÄNDÖ BIBLIOTEK
Gabriella Alango, Olavi
Alango ja Pirketta Levón
-målningar
t.o.m. 31.10.2015
Pikitehtaank. 19-23.
Öppet mån-ons 12-19,
tors-pe 10-16 ja la 10-15.

TIKANOJAS KONSTHEM
Med alla sinnen! Minia-
tyrskulpturer och porträtt
från Y.A. Jänttis samling
12.9.2015-10.1.2016
Hovrättsplanaden 4
Tel (06) 325 3916 Öppet:
tisdag - söndag 16-18. Gratis
inträde.

BLACK WALL GALLERY
Ville Vuorenmaa
"Jag minns ingent av
spädbarnstiden"
21.10.-15.11.2015
Kasern 13
Korsholmsplanaden 6,
Vaasa Öppet ons - fre 13 - 18,
lö- sö 12 - 15
www.vaasantaiteilijaseura.fi

ATELJE TORNI
27.10 -15.11
UTSTÄLLARE:
ANNE-RIITTA NELIMARKKA
JUHA LESONEN
Storalånggatan 66
Öppet: ti-to 12-18
lö-sö 12-16

KONSTGALLERI TEMA
Vasa stadsbibliotek, 2 vån
Biblioteksgatan 13, 65100 Vaasa

GALLERIA WASABORG
Vasaesplanaden 14
Öppet:
må - fre 10 - 18, lö 10 - 15

**KUNTSI MUSEUM FÖR
MODERN KONST**
Utställning Ismo Hölttö,
17.10.2015-24.1.2016
Inre hamnen PL3, 65100 Vaasa
tel (06) 325 3920
Öppet: tisdag - söndag 11-17.
Inträde: 5 € / 3 €, under 18
åringar gratis
Specialutställning: 7 € / 5 € /
under 18 åringar gratis
Kombinationsbiljett: 9 € / 6 €

METEORIA SÖDERFJÄRDEN
Marenvägen 294
SUNDOM, Vaasa
• På beställning för grupper:
maj-oktober, alla dagar
- via Turistbyrån i Vaasa,
tfn (06) 325 1145
eller online: www.meteoria.fi

MIKOLAS AKVARELLSAL
Kaisa Eriksson
"De försvunna"
i Mikolas Akvarellsal
3.10-15.11.2015
Rådhusgatan 21, innergården,
Vaasa Tel. 050 438 1391
Öppet fre - sö 12 - 16
info@nandormikola.fi
Inträde 3€ / 2€
Under 18 år gratis inträde.

GALLERIA ULRICO
Frank Wiklund
28.10. - 14.11.2015
MÅLNINGAR
AKVARELLER
Kyrkoessplanaden 20
65100 Vaasa
Öppet: ti - fre 13 - 17,
lö-sö 12 - 15

mega
- SEUDUN KEHITTÄJÄ
- REGIONENS UTVECKLARE

Toimisto / Kontor:
Gerbyntie / Gerbyvägen 18,
65230 Vaasa / Vasa

www.megamedia.fi
www.upc.fi

Kustannus / Utgivare:

UPC
media
COMMUNICATION CENTER

Toimitus / Redaktion:
Jessica Liljbäck
mega@upc.fi
www.megamedia.fi
Avustajat / Medarbetare:
Juha Rantala,
Hans Hästbacka,
Ika Österblad

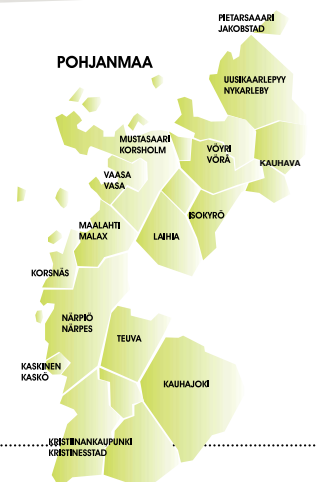
Paino / Tryck:

UPC
print
COMMUNICATION CENTER

Luo kampanjan - myös mobiilisti. Kampanjölösningsar - även mobila.
Ilmoitushinta tekstissä 1,70 Eur/pmm + alv. Annonns i text 1,70 Eur/spmm + mvs.

Mediamyynti / Mediaförsäljning: mega@upc.fi
Mediakortti / Mediakort: www.megamedia.fi
Tuomo Arpiainen 040 900 4153 tuomo.arpiainen@upc.fi
Claus Gunnar 040 187 8137 claus.gunnar@upc.fi

PAINOS 75 000 - KAIKKI KOTITALOUDET • POSTIJAKELU • UPPLAGA 75 000 - ALLA HUSHÄLL • POSTUTDELNING

**Rannikko-Pohjanmaalle
poikkeuslupa 9 ilveksen pyyntiin
9 stycken lodjur får fällas i Kust-Österbotten**

Suomen riistakeskus Rannikko-Pohjanmaa

Suomen riistakeskus on myöntänyt Rannikko-Pohjanmaalle 1.12. alkavalle metsästyskaudelle 9 ilveksen kannanhoidollista poikkeuslupaa. Myönnettyt luvat on kohdennettu Luonnonvarakeskuksen kirjaamien pentuehavaintojen perusteella tiheimmille ilvesalueille.

Ilvesten poikkeuslupapyynti tulisi kohdentaa vahinkokohteen tai asutuksen läheisyydessä liikkuvaan yksinäiseen eläimeen. Ongelmaksi koetuista tai pelottomasti käyttäytyvistä ilveksistä kannattaa ilmoittaa alueen metsästäjille. Luonnonvarakeskus on arvioinut Rannikko-Pohjanmaan aikuisilveskannaksi 235 - 240 yksilöä ennen alkavaa metsästyskautta. Vastaava koko maan ilveskanta-arvio oli reilut 2700 eläintä. Arvio ilvesten määrästä perustuu petoyhdyshenkilöiden tarkastamiin ja Tassu -suurpetohavaintojärjestelmään kirjattuihin pentuehavaintoihin. Vuonna 2014 arvioitiin rannikon metsissä liikkuneen noin 8-10 ilvespentuetta.

Havainnot suurpetojen pentueista tai asutuksen lähellä liikkuvista eläimistä tulee ilmoittaa tuoreeltaan lähimmälle petoyhdyshenkilölle tai riistanhoitoyhdistykselle. Yhteystiedot ovat Suomen riistakeskuksen verkkosivuilla.

Edellisenä metsästyskautena Rannikko-Pohjanmaan ilves-saalis oli 9 eläintä. Ilveksen metsästysaika päättyy karkausvuoden takia 29. helmikuuta.

Suomen riistakeskus Rannikko-Pohjanmaa

Finlands viltcentral Kust-Österbotten har beviljat tillstånd att fälla 9 lodjur på stamvårdande grunder i Kust-Österbotten med start i december. De beviljade dispenserna är riktade till områden där lodjurens kullförekomst enligt Naturresursinstitutet är tätast.

Lodjursjakten med dispens bör riktas till skadeobjekt eller på enskilda lodjur som rör sig i närheten av bebyggelse. Har man observerat lodjur som upplevs som problem eller som uppträder oskyggt lönar det sig att kontakta områdets jägare.

Naturresursinstitutet har uppskattat att Kust-Österbottens lodjursstam före jaktårets början uppgick till 50-55 st. individer. Motsvarande tal för hela landet uppgår till rejäla 2700 djur. Uppskattningen av lodjurens antal baserar sig på rovdjurskontaktpersonernas granskade och i observationsprogrammet Tassu införda ungobservationer. År 2014 uppskattades det röra sig 8-10 lodjurskullar i Kust-Österbottens skogar.

Observationer av stora rovdjursföryngringar eller rovdjur som rör sig i närheten av bebyggelse är det bäst att genast anmäla till närmaste rovdjurskontaktperson eller till jakttvårdsföreningen. Kontaktoppgifter finner man på viltcentralens webbsida.

Föregående jaktsäsong blev Kust-Österbottens lodjursbyte 9 st. Lodjurets jakttid slutar skottår 29. februari.

TYÖTEHOSEURA: NÄMÄ SIIVOUSVÄLINEET RIITTÄVÄT KOTIIN

ASUMINEN Tutkijan mukaan kodin puhtaus syntyy oikeiden työvälineiden, oikeiden pesuaineiden ja ylläpitosiivouksen kolminaisuudesta.

”Periaatteessa erikoisaineita ei kotisiivouksessa tarvita.”

Kodin siivousvälineiden valintaan kannattaa uhrata aikaa ja vaivaa, sillä oikeilla välineillä siivoaminen on joutuisampaa, ergonomisempaa ja jälkikin yleensä parempaa, sanoo Työtehoseuran tutkija **Tarja Marjomaa**.

Oikeanlaisten siivousvälineiden valinta lähtee Marjomaa mukaan kodin tarpeista eli kodissa käytetyistä materiaaleista ja pinnoista.

– Useimpien kotien tarpeisiin riittää perustyövälinesetti, johon kuuluvat pitkä siivousvarsi kuivaimelle ja levymoppikehikolle, mikrokuituliinoja sekä imuri. Niiden lisäksi voi tarvittaessa hankkia muutamia muita, siivousta helpottavia välineitä.

Pölyjen pyyhinnässä esimerkiksi pölyhuiska, joko strutsinsulkainen tai lampaanvillainen, on hyväksi havaittu väline.

– Sitä vain on muistettava käyttää rauhallisin vedoin ja huiskuttaa pölyt pois vasta ulkona, Marjomaa huomauttaa.

Perussiivousvälineisiin kuuluvat myös harja ja rikkakihveli, sekä tarvittaessa rikkaimuri.

– Höyrypesurillekin saattaa olla käyttöä, mutta jos tarve on vain satunnaista, kannattaa se mieluummin vuokrata kuin ostaa, Marjomaa ehdottaa.

Ikkunanpesussa tarvitaan Marjomaa mukaan hyvä lasta sekä säädettävä pesuvarsi, mikäli perheessä on eripituisia ihmisiä.

Pesuvartta ja kunnon harjaa tarvitaan myös kylpyhuoneen siivoamisessa.

– Saunan lauteita sen sijaan ei tarvitse pestä kuin kerran tai pari vuodessa, jos käy suihkussa ennen löylyyn menoa ja käyttää laudeliinaa. Lauteet pysyvät puhtaina korkean kuumuuden vuoksi, Marjomaa selvittää.

Tarkoituksenmukaisten työvälineiden lisäksi pesuaineella on suuri merkitys siivouksen lopputulokseen.

Marjomaa mukaan kaupat ovat täynnä erilaisia täsmätuotteita, mutta normaalissa kotitaloudessa pärjätään yleensä muutamalla tuotteella.

– Periaatteessa erikoisaineita ei kotisiivouksessa tarvita. Perinteisellä käsiastianpesuaineella pääsee jo pitkälle.

– Lisäksi voi hankkia yhden heikosti emäksisen pesuaineen, ja oman pesuaineen esimerkiksi laminaattilattialle. Hapan aine puolestaan tehoaa kaakeleihin ja wc -istuimeen tarttuneisiin saostumiin.

Tutkijan mukaan kodin puhtaus syntyy oikeiden työvälineiden, oikeiden pesuaineiden ja ylläpitosiivouksen kolminaisuudesta.

– Elämää helpottaa, kun kodin siisteyttä pidetään yllä säännöllisellä siivoamisella. Silloin lika ei pääse pinttymään niin, että tarvittaisi erikoistuotteita tai suursiivouksia. Ylläpitosiivouksen merkitystä ei voi liikaa korostaa, hän kiteyttää.

NÄMÄ ISOÄIDIN OHJEET TOIMIVAT YHÄ

Marttojen siivousniksit ovat klassikkoja. Mutta mihin etikkaa käytettiin ja mihin tahraan sooda oli oivallinen? Tässä kolme isoäidin niksiä, olkaa hyvä.

Etikka

Koska väkiviinaetikka on hapanta, se ehkäisee ja poistaa kalkkisaostumia muun muassa hanojen ja suihkupäiden ympäriltä. Etikka myös kiillottaa. Saat kirkkaat ikkunat, kun lisäät pesuveden joukkoon tilkan (1 rkl) etikkaa ja muutaman tipan käsiastianpesuainetta.

Kattiloihin pinttyneet ruokajäämät saat pois, kun keität kattilassa 2 osaa etikkaa ja 1 osan vettä. Lisää ruokalusikallinen suolaa ja jätä liuos kattilaan yli yön (ei sovellu alumiinikattiloille).

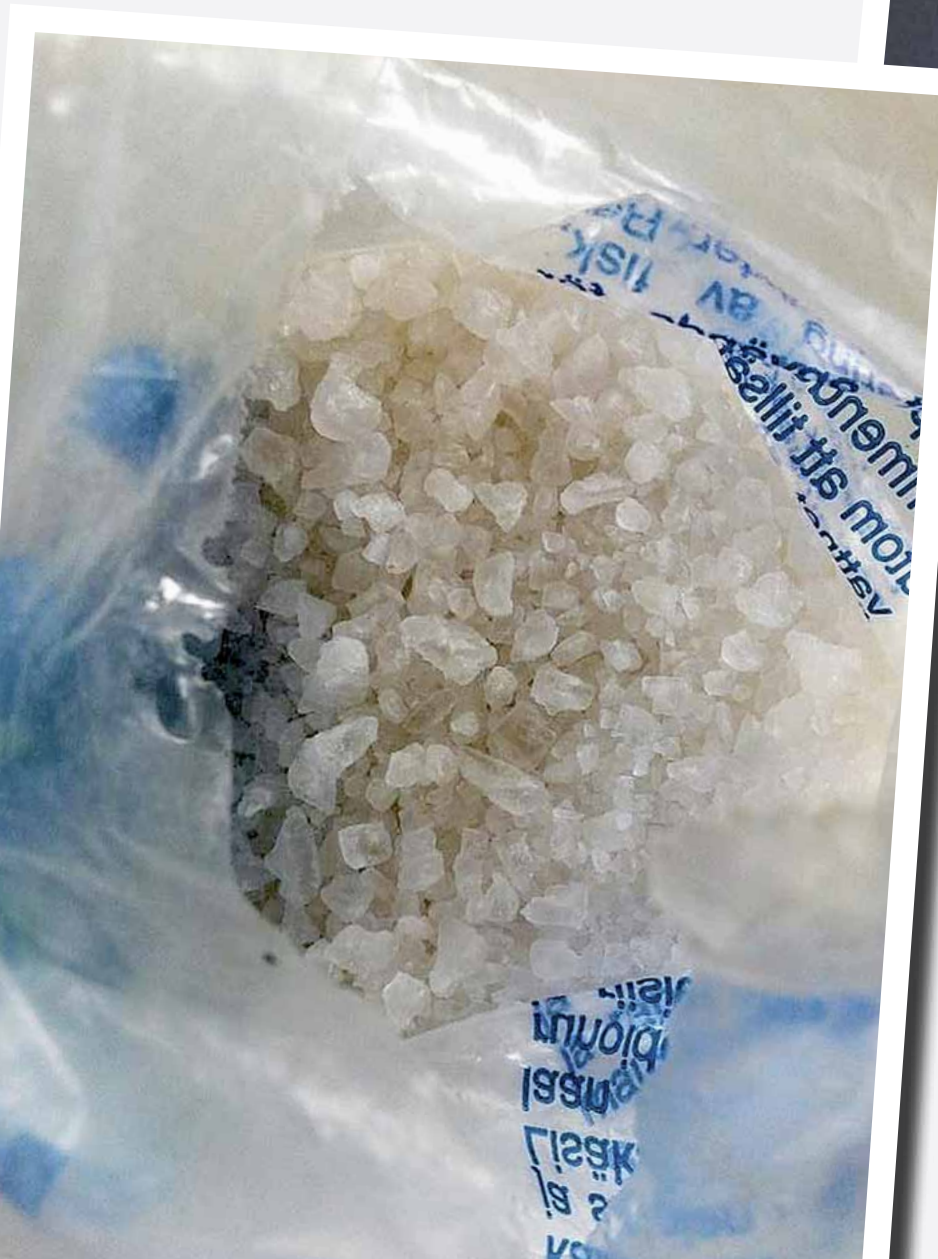
Pinttyneet teepannut puhdistuvat suolasta ja etikasta tehdyllä tahnalla.

Hyvä muistaa:

Ole etikankin kanssa tarkkana, sillä etikkahappo on vahva aine.

Älä laimenna etikkaa kuumaan veteen, jottei se haihdu, menetä tehoaan ja ärsytä hengitysteitä.

Älä käytä etikkaa tai muuta hapanta ainetta kaakeli- ja silikonisaumoihin, sillä ne syöpyvät. Myöskään emali ja marmori eivät pidä happamasta.

Ruokasooda

Lavuaarit ja kattilat kirkastuvat kostutetulla liinalla, jossa on ruokasoodaa.

Pinttyneet teekupit puhdistuvat, kun hankaat kupin sisäpuolta ruokasoodalla. Huuhtelee hyvin.

Termoskannu puhdistuu, kun täytät sen kuumalla vedellä ja lisäät 2 rkl ruokasoodaa. Anna sekoituksen seistä muutama tunti. Pese kannu ja huuhtelee.

Hopeat kiillottuvat ruokasoodalla ja lämpimällä vedellä.

Hajut voivat haihtua mikrosta, kun laitat sinne astian, jossa on 2 rkl soodaa ja 1 kuppi vettä. Kuumenna hetki.

Kokeile uuninpuhdistuksessa ruokasoodasta (2 rkl), suolasta (2 rkl) ja kuumasta vedestä (noin 2 rkl) tehtyä tahnaa.

Sokeripalat ja suola

Hankaa kostutetulla sokeripalalla pohjaan palanutta kattilaa ja pinttyntä liettä.

Laita hopeaesineet alumiinifoliovuokaan ja kaada haaleaa vettä niin paljon, että esineet peittyvät. Sekoita joukkoon kourallinen ruokasuolaa. Anna vaikuttaa vähän aikaa. Huuhtelee. Voit korvata suolan leivin jauheella.

Saat tuoreen punaviinitahran pois, kun hierot märkään tahraan runsaasti suolaa. Myös kivennäisvesi tepsii punaviiniroiskeisiin.

MARTTOJEN NEUVOILLE ON YHÄ KYSYNTÄÄ

ASUMINEN Harjoittelun ja kiinnostuksen puute näkyvät kotitalousneuvonnassa, ei niinkään uusavuttomuus.

Marttojen tarjoamalle kotitalousneuvonnalle on nyt tilausta.

Viime vuonna Marttojen jäsenmäärä nousi peräti 48 000 ja omien jäsenten lisäksi Martat jakavat kotitalousneuvontaa myös muille.

Vaikka Marttojen kotisivulla vierailtiin viime vuonna reilusti yli kaksi miljoonaa kertaa, ei kehittämispäällikkö **Teija Jerkku** mielellään puhu uusavuttomuudesta.

– Kyse on pikemmin harjoittelun ja kiinnostuksen puutteesta. Ilman perinteisiä kotitaloustaitojakin tulee tänä päivänä toimeen, koska esimerkiksi kotisiivouksen ja ruuan voi ostaa rahalla. Kyse on siitä, mistä haluaa maksaa.

Teija Jerkun mukaan taito antaa valinnanvapautta. Jos on taitoja, voi valita tekeekö itse vai ostaako valmiina.

Ihmisten kodinhoitotaidot ovat erilaisia ja kyse on aina myös siitä, mitä arvostaa.

Esimerkiksi siivoustaso vaihtelee Jerkun mukaan paljonkin.

– Toiset kuuraavat lattioita hammasharjalla, toiset ovat suurpiirteisempiä.

– Kaikkia koskeva fakta on kuitenkin se, että siivoaminen pitää kodin pinnat paremmassa kunnossa.

– Siivoamattomaan kotiin saattaa pesiä kutsu-mattomia kotieläimiä, koti rupeaa haisemaan ja tapaturmariski kasvaa.

– Silloinkin, jos epäilee sisäilmaongelmaa, on hyvä ensin siivota hyvin sekä tarkistaa muun muassa ilmanvaihto, ja ryhtyä vasta sen jälkeen tarkempiin tutkimuksiin.

”Suurin osa kotona asuvista nuorista joutuu imuroimaan kotona, mutta ei välttämättä pesemään lattioita.”

Kotitaloustaidot siirtyvät Jerkun mukaan edelleen äidiltä ja isiltä tyttärille ja pojille.

Mutta ihan kaikkea jälkipolville ei ehkä tule opetettua.

– Suurin osa kotona asuvista nuorista joutuu imuroimaan kotona, mutta ei välttämättä pesemään lattioita. Nämä taidot alkavat kiinnostaa viimeistään siinä vaiheessa, kun muutetaan omaan kotiin.

Monelle kotoa pois muuttaneelle neuvot ja vinkit tulevat tarpeeseen.

Mutta mistä Martat itse etsivät, löytävät ja poimivat tietoa, jota välittävät eteenpäin?

– Meidän tehtävämme on perehtyä uusimpiin tutkimuksiin ja välittää tietoa niistä. Yritämme pysyä ajan hermolla.

– Tieteellisen tutkimuksen lisäksi kokoamme ja välitämme kokemuseräistä tietoa – sitä sukupolvelta toiselle siirtyvää perinnetietoa, niitä isoäitien oppeja, jotka toimivat arjessa edelleen, Jerkku paljastaa.

Ohjeita lattiapesimen valintaan

- Tarkastele pyyhkeen tai mopin kiinnittämistä paikoilleen. Onko mopin pois ottaminen ja paikoilleen asettaminen helppoa?
- Tarkista, koskettaako mopin kanta lattiaa, kun mopilla kurkotetaan ahtaisiin paikkoihin. Tällöin lattia voi naarmuuntua.
- Taipuuko pesin matalien tasojen alle?
- Nivellys helpottaa lattiapesimen liikkuvuutta kalusteiden välissä ja niiden alla.
- Tarkista varren pituus. Teleskooppivarrella voi säädellä varren pituutta käyttäjän mukaan. Varren on hyvä ulottua käyttäjän leukaan.
- Kokeile, miltä varsi tuntuu käteesi.
- Arvioi mopin kuivumisnopeutta. Hitaasti kuivuva moppi tai pyyhe alkaa pian haista tunkkaiselta.
- Kertakäyttöiset siivouspyyhkeet ovat käteviä käyttää, mutta lisäävät jätettä ja tulevat kalliiksi jatkuvassa käytössä.
- Pesimen monikäyttöisyys on eduksi.

Vinkit: Martat

Näin lattiasi säilyvät siistinä pidempään

- Pyyhi kengät ennen sisääntuloa.
- Jätä jalkineet eteiseen.
- Laita ulko-oven eteen kynnysmatto.
- Kiinnitä huopapalat kalusteiden jalkojen alle.
- Suojaa lattiat matoilla siellä, missä kulutus on kovaa.
- Älä vedä huonekaluja ja muita tavaroita pitkin lattiaa.
- Puhdista väliillä pyörillä liikkuvien tavaroiden, kuten tuolien ja lelujen pyörät.
- Vaihda väliillä mattojen ja huonekalujen järjestystä. Näin lattian värimuutokset tapahtuvat tasaisesti.
- Poista tahrat tuoreeltaan.
- Vältä liian märkää puhdistusta.
- Älä roiskuta lattialle vettä.
- Pyyhi lattialle kaatuneet nesteet ja kengistä sulanut lumi heti.
- Älä seisota märkiä tavaroita suoraan lattialla.
- Siivoa säännöllisesti. Roskat ja hiekka kuluttavat lattian pintaa.
- Käytä sopivia puhdistus- ja hoitoaineita.
- Älä annostele liikaa aineita.
- Älä käytä hankaavia tai naarmuttavia aineita tai välineitä.

Vinkit: Martat

Pesu- ja hoito-ohjeita eri lattiamateriaaleille

- Perinteiset muovilattiat, kuten pinnoitetut muovimatot ja joustovinyylit
- Vahaaminen helpottaa puhtaana pitämistä.
- Varo hankalasti puhdistettavaa värjäytymistä. Muovimatot imevät helposti väreä esimerkiksi värikkäistä muovikasseista, lehdistä ja kumisista, tummista sähköjohdoista ja huonekalun jalkojen suojanapeista.
- Perinteistä kestävämmät ja kovemmat

PUR-pintaaiset muovilattiat

- Vahaus ei välttämätöntä. Muovilattiat voivat kellastua esimerkiksi jos matto on ollut pitkään lattialla. Väri voi lähteä pois, mutta ei välttämättä.
- Kosteiden tilojen muovimatot
- Lakaisun tai imuroinnin lisäksi säännöllinen kosteapyyhintä.
- Tee välillä harjapesu yleispuhdistusaineella.
- Pinnan harmaat läikät voivat olla kalkkisaostumia. Puhdistukseen tarvitet hapanta ainetta.

Puulattiat

- Puulattiat voivat olla pintakäsittelyltään lakattuja, maalattuja, öljytyjä tai vahattuja.
- Imuroi ja pyyhi nihkeällä säännöllisesti. Pyyhi likaantunut pinta mahdollisimman kuivaksi kierretyllä pyyhkeellä tai mopilla. Käytä neutraalia tai heikosti emäksistä puhdistusainetta. Älä seisota vettä lattialla missään vaiheessa.
- Kulunutta lakkapintaa voi pyyhkiä hoitoaineella tai se voidaan vahata parkettivahalla (ns. vesivaha). Uutta lattiaa ei kannata vahata.
- Vahaus tehdään ennen huoltolakkausta. Vahaa ei poisteta vahanpoisto-aineella, vaan vasta huoltolakkauksen yhteydessä hiomalla.
- Erittäin kulunut vaha- tai öljykäsittely uusitaan levittämällä peruskäsittelyyn käytettyä ainetta puhdistetulle kuivalle lattiapinnalle. Käänny materiaalin valmistajan puoleen, jos olet epävarma.
- Jos öljytty lattia on kuivan näköinen, sitä ei ole öljytty riittävästi.
- Aika ajoin lattian hionta ja pintakäsittely, lakkaus tai maalaus.

Laminaattilattiat

- Laminaattilattioiden siivous on vaivatonta. Imuroi tai moppaus säännöllisesti.
- Pyyhi nihkeällä.
- Käytä yleispuhdistusainetta likaantuneen lattian kosteapyyhintään, varo liikaa vedenkäyttöä.
- Vältä laminaattilattiassa saippuapohjaisia puhdistusaineita. Ne saattavat jättää pintaan vaikeasti irrotettavan harmaan kalvon. Laminaatti ei vaadi vahaa eikä hoito-aineita.

Linoleumi

- Käytä kosteita menetelmiä mahdollisimman harvoin. Kosteus voi aiheuttaa pahaa hajua lattiassa. Lattiaa voi huoltaa silloin tällöin saippuaa sisältävällä hoitoaineella.
- Linoleumi ei siedä vahvoja emäksiä eikä happoja. Emäs voi muuttaa pinnan keltaiseksi. Hoitoaineen pH on hyvä olla alle 10.
- Erittäin kulunut lattia voidaan vahata. Vahanpoistoon ei saa käyttää voimakkaita emäksiä. Käytä vahanpoistoon ainetta, jonka pH on 8-9.

Luonnonkivilattiat

- Luonnonkivilattiat ovat pääosin huokoisia.
- Suojaa lattiat heti uutena vettä ja öljyä hylkivällä kyllästysaineella. Jos rasva, öljy, happamat ja värjäävät aineet seisovat pitkään, yli puoli tuntia kiven pinnalla, ne imeytyvät siihen helposti ja niitä voi olla vaikea poistaa.
- Perussiivouksena on säännöllinen imurointi, kuiva- tai nihkeäpyyhintä. Öljyminen ei ole luonnonkivelle suositeltavaa. Pinta jää tahmeaksi. Kivi, erityisesti marmori, on herkkä happamille aineille.

Graniitti

- Puhdistusaineiden liiallinen käyttö voi harmaannuttaa ja himmentää pinnan. Suojauksikäyttö on uusittava voimakkaiden puhdistusten jälkeen.
- Marmori ja hiekkakivi
- Tee kevyt suojaus saippuapitoisella lattianhoitoaineella. Suojaa likaantuneet alueet lattiavahalla. Saumoja voi pestä emäksisellä aineella.

Keraamiset laatat ja puristelaatat

- Pyyhi kostealla ja tee silloin tällöin kunnon vesipesu esimerkiksi vahvasti emäksisellä puhdistusaineella ja pesuharjalla.
- Laattalattiaan ei suositella vahausta, mutta sen voi suojata kivisuoja-aineella.

Lähde: www.martat.fi

Ohjeet esimerkiksi kokolattiamaton hoitoon löydät osoitteesta <http://www.martat.fi/kodinhoito/siivous/lattiat/tekstiililattiat/>

Huomasitko, että lavuaari tai wc vetää huonos-
ti? Tai että viemärit pulputtavat tai wc-pöntön
vesipinta nousee hetkellisesti? Jos, älä jätä asi-
aa siihen.

Pulputus tai huono veto ovat nimittäin merkki siitä,
ettei kaikki ole viemäreissä kunnossa, viemärihuollon
työnjohtaja Veli-Matti Vassinen Lassila & Tikanoja
Oyj:stä tietää.

**”Kerrostalossa tukoksesta
kannattaa aina ilmoittaa ylemmissä
kerroksissa asuville.”**

Jos viemärit eivät vedä, asiaa ei kannatakaan vain
ihmetellä – lopeta vedenkäyttö heti ja sammuta esimer-
kiksi pesukoneet ja ota yhteyttä huoltomieheen.

– Kerrostalossa tukoksesta on hyvä ilmoittaa heti
huoltoyhtiöön, jotta saat putkimiehen tai vastaavan
paikalle, Vassinen neuvoo.

– Lisävahinkojen välttämiseksi ilmoitus pitää tehdä
myös ylemmissä kerroksissa asuville, jotta heidän ei-
vät käytä viemäreitä ennen kuin tukos on saatu auki.
Jos tukos on pysty- tai pohjaviemäriässä, nousevat vie-
märiverdet ylös sieltä, mistä helpoiten pääsevät – esi-
merkiksi lähimmästä lattiakaivosta, hän muistuttaa.

Omakotitalossa asuva voi yrittää avata viemäritu-
kosta ensin itse esimerkiksi marjapumpulla tai rassilla.

Ellei tietotaito riitä, on paikalle syytä tilata putki-
mies.

Yleisimmät syyt viemärien tukkeutumiseen ovat
viemäriin kuulumattomat esineet, kuten vanupuikot, wc-
pöntön hajustimet, käsipyyhepaperi ja rasva.

Myös viemäriin ikä voi vaikuttaa asiaan.

– Esimerkiksi vanhoista valurautaisista viemäreistä
irronnut ruoste aiheuttaa herkästi tukoksia.

– Viemäreissä voi myös olla rakenteellista vikaa,
kuten irronneita tiivisteitä tai painumia, joihin ajan
saatossa kertyy paperia ja rasvaa. Ne aiheuttavat tu-
koksen.

Viemäreistä kannattaa pitää hyvää huolta, sillä suu-
remmat tukokset voivat aiheuttaa mittaviakin vesivahin-
koja.

Vassisen mukaan vesivahingot ovat sekä yleisempiä
että vakavampia kerrostaloissa, koska samassa viemä-
riliinjassa on useampia asuntoja.

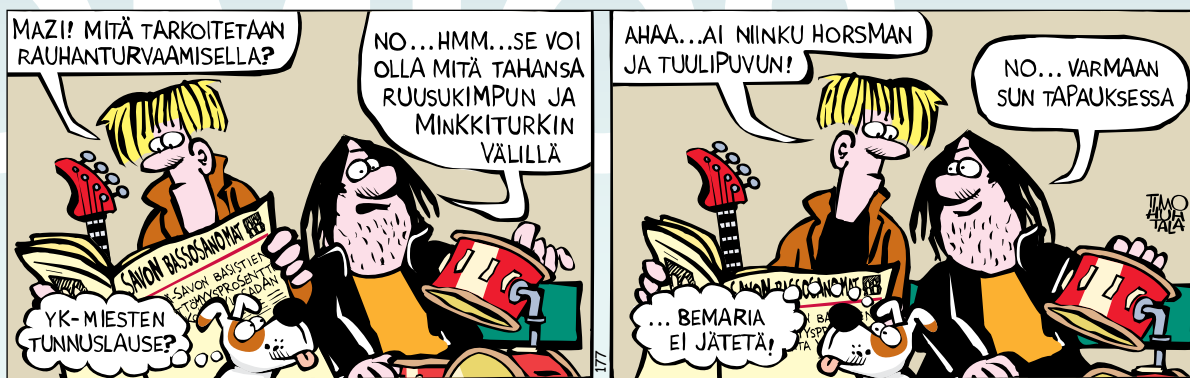
– Ylemmissä kerroksissa ei tukoksesta välttämättä
tiedetä mitään ja siellä jatketaan vedenkäyttöä nor-
maalisti, jolloin lähimpänä tukosta olevassa asunnossa
voi likavesi nousta sisälle.

– Esimerkiksi pohjaviemäriin tukkeutuessa voi alim-
man kerroksen asukasta odottaa ikävä yllätys kotiin
tullessa, kun vesi lainehtii kynnyksellä vastaan – muut
ovat autuaan tietämättöminä tukoksesta käyneet suih-
kussa.

TÄSTÄ TUNNISTAT, JOS VIEMÄRI ON TUKOSSA

BAZI & MAZI

ZITZ

SUDOKU

#1

2	1			6				
		4	9				3	8
	9	6	7					5
	8	3			7			6
				4				
6			8			9	7	
9				6	8	5		
5	6			8	7			
				5			6	3

2	1	8	5	6	3	4	9	7
7	5	4	9	1	2	6	3	8
3	9	6	7	8	4	1	2	5
4	8	3	2	9	7	5	1	6
1	7	9	6	4	5	3	8	2
6	2	5	8	3	1	9	7	4
9	3	2	4	7	6	8	5	1
5	6	1	3	2	8	7	4	9
8	4	7	1	5	9	2	6	3

#2

			5		2			4
4	7			9				
9	5					8		
	8		2	3		4		
3		4				6		9
		5		4	9		8	
		7					1	5
				1			3	8
2			3		5			

1	6	8	5	7	2	3	9	4
4	7	2	8	9	3	5	6	1
9	5	3	1	6	4	8	7	2
6	8	9	2	3	1	4	5	7
3	1	4	7	5	8	6	2	9
7	2	5	6	4	9	1	8	3
8	3	7	4	2	6	9	1	5
5	4	6	9	1	7	2	3	8
2	9	1	3	8	5	7	4	6

#3

		2			8		6	
			6		7		9	
3	4		5	9				
8				1		7		
1	5						2	9
		9		4				8
				5	9		3	1
	3		7		4			
	8		1			9		

7	9	2	4	3	8	1	6	5
5	1	8	6	2	7	4	9	3
3	4	6	5	9	1	2	8	7
8	2	3	9	1	5	7	4	6
1	5	4	8	7	6	3	2	9
6	7	9	3	4	2	5	1	8
4	6	7	2	5	9	8	3	1
9	3	1	7	8	4	6	5	2
2	8	5	1	6	3	9	7	4

